

TURIZEM / KADRI

Turisti so, ni pa dovolj osebja, ki bi jih streglo

Turizem se po epidemiji covid-19 znova postavlja na noge. »Povpraševanje je, naše zmogljivosti so po dveh letih in pol muk hvala bogu polne, žal pa nimamo dovolj osebja, ki bi storitve opravilo, kot je treba,« opozarja Gregor Jamnik, direktor ljubljanskega hotela Slon.

✂ Tatjana Pihlar

Da je kadrovska kriza v gostinstvu in turizmu res huda, nam je potrdila tudi **Breda Črnčec**, generalna sekretarka **Sindikata** delavcev gostinstva in turizma Slovenije. Pojasnila je, da je že lani primanjkovalo okoli deset tisoč delavcev, letos pa je ta številka po njenem mnenju zagotovo še enkrat višja. »Delodajalci celo nagrajujejo zaposlene, če pripeljejo novega sodelavca. Tudi bazen s kadri iz republik nekdanje Jugoslavije je izprazen, zato zaposlujejo delavce iz Madžarske, Ukrajine, Romunije, Albanije in drugih držav,« nam je dejala sindikalistka in dodala, da primanjkuje zlasti natakarjev, kuharjev, sobaric, receptorjev in tudi pomožnega osebja.

Veliko so stavili na Ukrajince

Turistični in gostinski delavci so po izbruhu vojne v Ukrajini upali, da bo z begunci množično prišla tudi prepotrebna delovna sila, a se to ni zgodilo. Ukrajinskih beguncev se je v Slovenijo zateklo občutno manj kot v nekatere druge države, poleg tega so prišle mamice z majhnimi otroki, za katere nimajo zagotovljenega varstva. »Zapleta se tudi z nastanitvijo, ki je zlasti v Ljubljani in na Obali zelo draga. Enak problem je pri uvozu delovne sile iz tretjih držav. Pogovarjamo se s Filipinci, Indijci ..., vendar se ustavi pri namestitvi,« nam je dejal ljubljanski hotelir **Gregor Jamnik**, ki je hkrati predsednik Združenja hotelirjev Slovenije. Kritičen je tudi do prepočasnega izdajanja delovnih dovoljenj tujcem. V hotelu Slon na primer na delovna dovoljenja za tri sobarice čakajo že tri mesece.

Breda Črnčec nam je na vprašanje, kako gostinci in turistična podjetja pred bližajočim se vrhuncem turistične sezone rešujejo kadrovske stisko, odvrnila, da zaposlujejo študente in tujce ter kličejo nazaj že upokojene delavce. Zaradi pomanjkanja kadra so tisti, ki delajo, pretirano obremenjeni. »Pritiski na zaposlene se povečujejo, saj en delavec dela najmanj za dva. To vodi v izgorelost in posledično v odločitev, da v tej panogi ne bodo več delali,« je opozorila sogovornica.

Konec poniževanja delavstva?

V **sindikatu** so zadovoljni, ker je najnovejša strategija razvoja slovenskega turizma jasno poudarila, da se gostinstvo in turizem zaradi podpovprečnih plač, zahtevnih delovnih pogojev in sezonskega značaja spopadata z odlivom kadra v druge dejavnosti in v tujino, vpis mladih v gostinsko-turistična izobraževanja pa stagnira. »Toda v strategiji pogrešamo jasno in odločno stališče, da je za rešitev kadrovske stiske nujno prevrednotenje plačnega sistema, sicer bodo vsi ukrepi za reševanje tega problema neučinkoviti,« je prepričana Breda Črnčec.

Meni, da so delovni pogoji, predvsem delovni čas, in nizke plače glavni razlogi, da ljudje niso pripravljeni delati v gostinstvu in turizmu. Po podatkih državnega statističnega urada je lani povprečna bruto plača na zaposlenega v Sloveniji znašala 1.969,59 evra, v dejavnosti gostinstva pa 1.330,27 evra. Torej je dosegala le 67,5 odstotka povprečne bruto plače. Sindikalistka je tudi spomnila, da je po kolektivni pogodbi dejavnosti gostinstva in turizma minimalna osnovna plača delavca v prvem tarifnem razredu zgolj 529,20 evra bruto ali 412,25 evra neto, zato jim morajo delodajalci plačevati razliko do minimalne plače. Gre predvsem za čistilke, sobarice in pomožno osebje, ki zaradi nizkih prejemkov ne morejo najeti niti bančnega kredita. »In če kdaj, je zdaj pomembna prelomnica, da tako delodajalci kot nova vlada naredijo vse, da se konča praksa razvrednotenja dela in poniževanja delavstva,« je pozvala Breda Črnčec.

Velik osip poslovnih

Gregor Jamnik pa je opozoril na po-

poln kadrovski zlom zlasti pri natakarjih in kuharjih: »Razpisi so objavljeni po tri mesece, pa pride kvečjemu ena prijava. Treba je povedati, da ni odziva niti v primeru, če delodajalec plačo dvigne v višave. Poleg energetske krize in druginje zaradi visokih cen hrane in pijače nam tako ves potencial, ki ga imamo, odžira še kadrovska kriza.« Jamnika ob tem skrbi tudi, da se bo jeseni spet vrnil covid.

»Turistični delavci še vedno čutimo covid, saj že dve leti in pol nimamo azijskih gostov. Kitajce in Korejce sicer izpustijo iz države, toda ko se vrnejo, morajo za mesec dni v karanteno, zato ne potujejo,« je pojasnil Jamnik. Okrevanje po covidu je po njegovih navedbah zlasti počasno v mestnem hotelirstvu, kajti okoli trideset odstotkov poslovnih gostov se po epidemiji ni vrnilo. »Prostočasni turizem se je vrnil tudi v mestne hotele, in to v večjem obsegu, kot je bil pred covidom, je pa žal sezonske narave in osredotočen bolj na vikende, med tednom pa ni pritiska poslovnih, kakršen je bil pred epidemijo. Multinacionalke so namreč ugotovile, da lahko osnovne sestanke izvajajo na daljavo, prek videokonference, saj s tem prihranijo čas in denar. Poslovna potovanja po epidemiji potekajo bolj v izobraževalne namene in za pridobivanje novih poslov, vzdrževanje obstoječih pa poteka na daljavo,« je razložil predsednik Združenja hotelirjev Slovenije Gregor Jamnik. x

Kdo obiskuje prestolnico

Ameriški turisti so bili pred epidemijo covid v Ljubljani po številu na petem mestu, zdaj so tretji, za gosti iz nemško govorečih držav in iz Italije. »Prepričan sem bil, da se bodo Američani ustrašili, misleč, da smo preblizu vojnemu žarišču, a se to na srečo ni zgodilo. Prihaja jih vedno več in tega smo zelo veseli, kajti čezoceanski gostje ostanejo dlje in porabijo več denarja,« opaža direktor ljubljanskega hotela Slon Gregor Jamnik. Poleg azijskih gostov k nam ni niti Rusov, ki pa so letos okupirali Turčijo in Dubaj. Če kdaj, je zdaj pomembna prelomnica, da tako

delodajalci kot nova vlada naredijo vse, da se konča praksa razvrednotenja dela in poniževanja delavstva.

Breda Črnčec, sindikalistka

Gostinci kuharjev in natakarjev ne zvabijo k sebi niti, če jim plačo dvignejo v višave. Jaka Gasar DOKUMENTACIJA DNEVNIKA